

[Freddy Madsen]

(Kort bemærkning).

Brøndlund Nielsen (V):

Hr. Freddy Madsen svarede mig ikke på det spørgsmål, jeg stillede før, og nu tilskyn-der han mig til at gentage det, nemlig hvor man vil skaffe pengene fra, og hvor mange det drejer sig om.

Formanden:

De spørgsmål kunne have været stillet tidligere i debatten; vi kan ikke her til slut have spørgsmål, som kræver et svar.

(Kort bemærkning).

Freddy Madsen (DKP):

Hvis hr. Brøndlund Nielsen havde hørt efter, hvad jeg sagde, ville han have hørt, at jeg bl. a. henviste til de kæmpemæssige arbejdsgivertilskud, der er givet af dette folketing under augustforlig II, og som venstre medvirkede til. De kunne passende have været brugt til de uddannelsessøgende i stedet for til arbejdsgiverne, der ikke har brug for dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Samtykke til behandling:

Formanden:

De to sidste sager på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om afgift ved førstegangsoverdragelse af visse ejerlejligheder.

(Lovforslag nr. L 89. Fremsat 15/11 77).

Sammen med denne sag foretoges den på dagsordenen sidst opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om stemmelafgift. (Forhøjelse af afgiften på anmeldelser om opdeling i ejerlejligheder).

(Lovforslag nr. L 90. Fremsat 15/11 77).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Camre (S):

Den økonomiske udvikling i Danmark nødvendiggjorde, at regeringen i augustsamlingen gennemførte en række afgiftsforhøjelser dels for at kunne finansiere beskæftigelsesplanen, dels for at stramme den økonomiske politik i øvrigt.

De afgiftsforhøjelser, forligspartierne vedtog, rettede sig i særlig grad mod varer, som ikke indgår i det daglige nødvendighedsforbrug. Derved blev skattestramningen mindre mærkbar for mennesker med jævne indkomster.

En af de aftalte afgifter, som af tekniske grunde først ønskes gennemført nu, er afgiften på 2½ pct. af førstegangsoverdragelse af ejerlejligheder. Det er ikke en afgift, der sigter på at ramme købere af ejerlejligheder, og det vil den heller ikke gøre. Ejerlejligheder som sådan er jo en handelsvare, der omsættes til en markedspris, der er bestemt af udbud og efterspørgsel, og jeg nærer ikke tvivl om, at sælgerne af ejerlejligheder får den højeste pris, markedet kan bære.

Der er altså meget ringe grund til at tro, at denne afgift skulle kunne overvæltet. Det er en afgift specielt på salget af lejligheder, der førstegangsoverdrages fra udstykningsejendomme, der er opført før den 1. juli 1966. Afgiften hviler altså på den, der opnår gevinsten ved det første salg.

Socialdemokratiet finder denne afgift overordentlig rimelig, og jeg kan give socialdemokratiets fulde tilslutning hertil.

Det andet forslag, vi behandler, er forslag om forhøjelse af afgiften på anmeldelse om opdeling i ejerlejligheder. Dette forslag har

[Camre]

nøjagtig samme økonomiske og politiske begrundelse som det førstnævnte, og jeg skal derfor ikke gentage disse bemærkninger. Vi indførte i 1976 en afgift på 1.500 kr. pr. ejerlejlighed på anmeldelse om opdeling af en ejendom i ejerlejligheder, og det er den afgift, vi foreslår forhøjet til 4.000 kr. for hver lejlighed. Desuden indeholder lovforslaget nogle mindre, teknisk betonedede, ændringer af den tidligere lovgivning om stempelafgift, ændringer, som i øvrigt ikke har væsentlige provenumæssige virkninger.

Jeg kan på den socialdemokratiske gruppes vegne også give tilslutning til en hurtig og positiv behandling i udvalget af dette forslag.

Kirsten Jacobsen (FP):

I modsætning til hr. Camre kan jeg ikke tilsige nogen af forslagene nogen som helst positiv indstilling eller velvilje, og i modsætning til hr. Camre har jeg den opfattelse, at når man laver en sådan afgift, vil den komme til at ramme køberne, ene og alene køberne. Der er i langt den største del af landet mangel på ejerlejligheder, og derfor vil en sådan afgift blive lagt på dem, der skal købe lejlighed. Den bliver ganske simpelt hen lagt oven på den pris, der ellers skulle betales. Jeg kan altså ikke se, at det er folketingets opgave den ene dag at tale om alle de samfundsskabte værdier og så den næste dag være med til at pålægge, at ejendommene stiger yderligere i pris, fordi man lægger nogle yderligere afgifter på dem. Det er en ret inkonsekvent holdning at have til disse problemer.

Men der er altså et politisk forlig, der går ud på, at man skal have 100 mill. kr. hjem i statskassen. Hvis man så siger: o.k., vi skal operere inden for de rammer, som giver disse 100 mill. kr., så havde det været rigtigere, rimeligere og teknisk lettere gennemførligt, hvis man havde lagt hele afgiften over på udstykningen, selv om udstykningsafgiften skulle have været 8.000 kr., som det fremgik af et bilag fra skatte- og afgiftsministeriet i august måned. For den her foreslåede afgift – det står der jo i forslaget bemærkninger – på 2½ pct. hæfter både køber og sælger, og den skal ifølge normale handelsregler deles imellem parterne. Så foruden at sælgeren i forvejen har lagt det på prisen, som er hans andel, skal den køber, som er førstegangskø-

ber, stilles dårligere end den køber, som er andengangskøber. Det er efter min mening det samme som at lægge skat på de rødhårede.

Der er én ting, som undrer mig meget i forslaget bemærkninger, og det er, at skatte- og afgiftsministeren i det allersidste afsnit skriver:

»Den foreslåede afgift vil ikke medføre problemer i administrativ henseende.«

Der findes et bilag til lovforslag nr. L 211 fra august 1977, hvor skatte- og afgiftsministeriet svarer folketingets skatte- og afgiftsudvalg, at når man ikke på det tidspunkt kunne nøjes med at have afgiften ved førstegangssalg, skyldtes det, at det var administrativt umuligt at gennemføre. Jeg kunne derfor godt tænke mig at spørge skatte- og afgiftsministeren: hvad er der sket i skatte- og afgiftsministeriet fra august til nu, siden man har vendt totalt op og ned på det, man svarede folketingets skatte- og afgiftsudvalg på det nævnte tidspunkt?

Jeg tror også, vi under udvalgsarbejdet må få opklaret, hvordan ministeren har tænkt sig at bruge bemyndigelsen i § 2, for det må være helt rimeligt, inden man vedtager denne lovgivning, at man også kender de retningslinjer, efter hvilke den skal administreres.

Et andet spørgsmål, som heller ikke er besvaret i bemærkningerne – i hvert fald ikke så vidt jeg har kunnet læse dem – er: skal der betales for en sådan attest fra kommunen, og hvad skal der i givet fald betales for en sådan attest?

Jeg vil som sagt bede ministeren heroppe fra talerstolen fortælle mig og folketinget, hvad der er baggrunden for, at man i dag føler, at det er til at administrere en sådan ordning, når man i august havde den stik modsatte opfattelse og gav udtryk for det i et svar til folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Anders Andersen (V):

Som allerede nævnt er de to lovforslag et led i de forhandlinger, der fandt sted i august, og hvor der blandt forligspartierne var enighed om det rimelige i, at man fandt frem til en eller anden afgiftsform ved udstykning af ejerlejligheder, når der var tale om udstykninger fra før 1966.

De forslag, som nu foreligger, har jo den fordel, at de administrativt er enklere end en

[Anders Andersen]

række andre tanker, der i denne forbindelse har været overvejet. Man kunne overveje, om man skulle sætte afgiften i forhold til m²-indholdet i en ejerlejlighed, man kunne måske også sætte den i forhold til en udvidelse af den særlige indkomstskat, og der kunne også være andre muligheder. Man har altså fundet, at denne formulering er den bedste og vil være den letteste rent administrativt.

Når der har været enighed om at gennemføre en sådan lovgivning, skyldes det vel nok de erfaringer, som de fleste af os har gjort, at disse boligejendomme, når de gik over til anden anvendelse og kunne sælges som ejerlejligheder, kunne indbringe meget store fortjenester, fortjenester, der ikke var underkastet almindelig spekulationsbeskatning. Det, dette sigter på, er at inddrage en del af denne måske uilsigtede store fortjeneste, der er ved en sådan udstykning.

Det er meningen, at det er sælgeren, der skal betale afgiften, og jeg skal ikke blande mig i diskussionen om, hvem der kommer til at betale den, det er jo en anden debat, og det er klart, at det i nogen grad vil afhænge af markedsforholdene, men efter lovforslagets opbygning skal udstykningsafgiften betales af den, der udstykker, og de 2,5 pct., som er en engangsudgift, der kun skal betales ved førstegangssalg, skal betales af den, som sælger ejendommen.

Jeg skal nøjes med disse bemærkninger og tilsiger lovforslagene en hurtig og velvillig behandling i udvalget.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg skal først bemærke, som det allerede er sagt fra talerstolen her i dag, at der er tale om led i det augustforlig, der blev indgået, og at mit parti derfor skal medvirke til at gennemføre de to lovforslag, der her foreligger til tingets behandling.

Det er rigtigt, som det allerede er sagt, at man har søgt at finde frem til en form, der kunne være så enkel som muligt. Når man – og det kan man sige med beklagelse – skal finde disse penge frem, har man fundet en form her, der er så enkel som muligt til at klare tingene, og man har også fundet, at efter omstændighederne må disse afgifter vel kunne bæres.

Jeg vil først om lovforslag nr. L 90 om ændring af lov om stempelafgift sige, at der

er et par enkelte ting deri, der ikke er omfattet af augustaftalen. Den ene er en behagelig forenkling – ministeren har sans for de store linjer – vi afskaffer den ene krone, der skal betales for hvert skøde, der får en påtegning hos kommunen. Det er behageligt, at vi bliver fri for dette, og det vil i hvert fald ikke betyde andet, end at et irritationsmoment hos mange er taget væk.

Dernæst skal jeg om 125 kr. afgiften blot sige, at her stoppes et hul i loven, som vi naturligvis må være med til at klare; det ville være mindre heldigt, om man kunne fortsætte med den omgåelse, som jeg kan forstå har fundet sted og vel antagelig ville finde sted, hvis man ikke lavede om på loven.

Så er der forligsaftalen om forhøjelse af udstykningsafgiften fra 1.500 kr. til 4.000 kr. tilbage, og om den må jeg nøjes med at sige, at det var naturligvis behageligt at være fri for den, men som sagt er jeg ikke spor i tvivl om, at mange af de ejendomme, der udstykes, vel nok kan bære en afgift af denne art og størrelse. Det er jo helt klart i den forbindelse, at det er den, der udstykker ejendommen, der kommer til at betale afgiften.

Må jeg dernæst om lovforslag nr. L 89 om 2,5 pct. afgiften ved førstegangssalg sige, at det er en afgift, der kun skal betales for den ældre boligmasses ejendomme, når de udstykes til ejerlejligheder, og den skal altså erlægges, første gang der er tale om, at de bliver overdraget. På den måde, det er udformet her i lovforslaget, synes jeg, at det i og for sig ganske klart fremgår, at det er en særlig afgift, som det påhviler sælgeren at udrede, idet den skal være berigtiget inden udstedelsen af den attest, man skal have fra kommunen om, at det er et førstegangssalg. Hvem der endeligt kommer til at bære en sådan afgift, kunne vi få hele aftenen til at gå med at drøfte, men der står i hvert fald her, at det er den, der begærer det, og det må i første omgang klart være den, der sælger.

Så skal jeg bare lige have klaret den ting, når vi kommer i udvalget, over for hvem vi skal berigtige afgiften.

Så kommer vi til den krølle, der er på dette lovforslag, og som desværre også har været på andre lovforslag i tiden, der er gået, det er spørgsmålet om, hvornår loven skal træde i kraft eller rettere sagt, hvornår den skal have virkning fra. Ministeren foreslår, at den skal have virkning fra og med i dag,

[Hagen Hagensen]

uanset hvornår den måtte blive endeligt vedtaget. Jeg vil gerne om dette punkt sige, at det er helt afgørende for os, at man følger den gode skik her i det høje ting ikke at give skærpande love – og det er der tale om her med afgifterne – tilbagevirkende kraft, og jeg vil søge at dæmme op for, at det bliver en vane og en dårlig vane at fremsætte forslag på denne måde. Vi prøver i hvert fald under udvalgsarbejdet, om vi ikke kan nå frem til at gøre noget, som jeg finder folketinget ikke kan være tjent med at gøre. En lov skal vedtages, før den får virkning.

Bodil Liventhal (CD):

Da mit partis ordfører i denne sag er forhindret i at være til stede, skal jeg knytte et par enkelte bemærkninger til forslagene.

Som led i augustforlig II har både venstre, konservative og radikale bundet sig til denne afgift. Centrum-demokraterne har ikke forpligtet sig til denne afgift. Centrum-demokraterne har ikke forpligtet sig til at fremskaffe noget provenu i forbindelse med forliget, og netop det at skaffe et merprovenu på omkring 50 mill. kr. er den eneste baggrund for at fremsætte forslagene.

Af bemærkningerne fremgår meget flot, at forslagene ikke giver administrative problemer. Det er da vist noget af en påstand, når man ser, hvilke administrative opgaver der pålægges kommunerne i denne forbindelse. Konklusionen må være, at man nu igen rammer en tilfældig gruppe mennesker med en tilfældig afgift i boligsektoren, og centrumdemokraterne har derfor ingen sympati for forslagene.

Ole Olsen (SF):

Af de to lovforslag, vi behandler her, er der ingen tvivl om, at det bliver lovforslag L 89, der får den største betydning, i hvert tilfælde i første omgang. Det er nok for tiden ikke så mange udstykninger, der vil blive ramt i forhold til lovforslag L 90. En stor del af den gamle boligmasse er allerede udstykket, og man venter blot på, at lejerne flytter væk, så man kan få lejlighederne solgt. Men derfor kan det alligevel være rart, af hensyn til fremtiden specielt, at få vedtaget lovforslag L 90. Socialistisk folkeparti kan da godt støtte dette lovforslag.

Vor principielle stilling til udstykning af ejerlejligheder i den gamle boligmasse er, som det tidligere er blevet sagt, at vi er absolut imod den, og vi vil da også fremover fortsætte med at forsøge at få ændret lovgivningen, så udstykning ikke kan finde sted.

Når det er sagt, skal det da også tilføjes, at så længe udstykning rent faktisk finder sted – og vi har en stor mængde lejligheder, der allerede er udstykket og venter på at blive førstegangssolgt – er SF da indstillet på at beslægtlægge en så stor del af den gevinst, som opstår, som vi overhovedet kan komme af sted med, idet disse ejendomme har langt højere værdi som ejerlejligheder, end de har som udlejningsejendomme.

Når man hørte hr. Camre, skulle man næsten tro, at lovforslag L 89 var socialdemokratiets egen opfindelse. Jeg skal sådan lidt uelskværdigt minde om, at SF i augustsamlingen fremsatte forslag om, at man skulle koncentrere sig om førstegangsoverdragelserne. Det blev delvis kvalt i venlighed, og det blev i alle tilfælde stemt ned. Dengang fik man at vide af justitsministeriets embedsmænd, at det var absolut umuligt at sondre mellem førstegangssalg og efterfølgende salg. Nu får vi at vide i bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke vil medføre problemer i administrativ henseende. Min vurdering er selvfølgelig den, at grunden til forskellen er, at for 3 måneder siden cirka var det et SF-forslag, nu er det et regeringsforslag, og så er de administrative problemer faldet væk.

Men jeg skal da gerne udtrykke min glæde over, at regeringen har samlet SFs idé op og koncentreret sig om førstegangssalget. Det, man kan kalde inkubationstiden, har denne gang været meget kort, mens vi somme tider må opleve, at inkubationstiden for SFs ideer, inden de slår an hos socialdemokratiet, er meget langvarig; specielt ved sådan noget som beskatning af overskud og underskud på fast ejendom er den utrolig langvarig. Vi glæder os over, at socialdemokratiet samler SFs gode ideer op og fremsætter dem i form af lovforslag. Det er nu engang åbenbart arbejdsvilkårene under parlamentarismen her i landet.

Fru Kirsten Jacobsen fik luftet næsten alle de fordomme og al den overtro, der er om prisdannelsen på fast ejendom. Jeg må her helt holde med hr. Camre. Jeg tror ikke, at nogen i forvejen har taget mindre for en ejer-

[Ole Olsen]

lejlighed, end de har kunnet få, og som følge deraf må vi også gå ud fra, at rent økonomisk bliver det sælgeren, der kommer til at betale, så meget mere som jeg er uenig med fru Kirsten Jacobsen i vurderingen af, hvordan markedet ligger for øjeblikket. Det er måske mest i Københavnsområdet, men vi har da det indtryk, at der her er tale om købers marked, så risikoen for, at afgiften skal blive overvæltet på køberen, betragter vi som meget lille i dag.

Hr. Anders Andersen sagde noget meget rigtigt, nemlig at der var opstået utilsigtet store fortjenester. Det glæder mig, at venstre nu indser det, og at venstre også går med på disse 2,5 pct., som bliver lagt oven på de 1,2 pct., der er der i forvejen.

Jeg vil til skatte- og afgiftsministeren lige sige, at det er ikke sikkert, at venstre og konservative en anden gang, når skatte- og afgiftsministeren mangler penge, vil være lige så villige, men jeg skal da gerne over for skatte- og afgiftsministeren pege på, at der her ligger et uopdyrket marked. Her kan der hentes penge, der kan hentes mange penge, for vi har jo denne store masse af lejligheder, der allerede er udstykket.

For de konservative vil jeg nok mene det må have været en noget hamper mundfuld at sluge. Nu kan man jo se, om man i udvalget vil mildne den grimme smag lidt for de konservative og flytte datoen. Det er sket førend i dag, og nu må forligspartierne selvfølgelig overveje, om man vil stryge de konservative med hårene og gøre tilværelsen lidt lettere for dem.

Jeg har en enkelt, nok meget lille, bekymring med hensyn til L 89, og det er, at køber og sælger begge hæfter for afgiften. Bekymringen er lille, fordi jeg tror fast på, at det bliver sælgeren, der kommer til at betale afgiften, at den ikke kan væltes over på køberen, men jeg havde nok foretrukket alligevel, at der udtrykkelig stod, at det var sælgeren, der hæftede for denne specielle afgift. Det er imidlertid nok en mindre ting.

Kaj Hansen (DKP):

Vi agter faktisk, når vi når så langt, at medvirke til disse lovforslags gennemførelse, men det er alligevel med en vis beklagelse, vi ser, at det er sådan en afgift, der kommer frem. For hvad er forslagernes intentioner i

virkeligheden? Hvad er det, forslagene skal sigte på? Hvis forslagene skulle tage sigte på at bremse eller hæmme udstykning og salg af ejerlejligheder, kan jeg godt sige, at det opnår man absolut ikke. Så kan man have det i tankerne, at man i hvert fald vil inddrage nogle penge. Det kan jeg godt acceptere, og jeg kan se, at det for så vidt er det eneste, der ligger i forslagene.

Det har været diskuteret, om disse afgifter i realiteten vil blive betalt af sælgeren eller af køberen, men det tror jeg ikke man sådan uden videre kan fastslå. Det er min opfattelse, at det kommer an på markedsforholdene, og det er også min opfattelse, at ejerlejlighedernes pris, det, de kan sælges til, er afhængig af, hvad boligen i et nybyggeri kommer til at koste. Det er helt givet, at i den takt udgifterne til nyt boligbyggeri stiger, vil priserne på ejerlejligheder selvfølgelig også stige. Det er ting, der er meget afhængige af hinanden.

Vi har for nylig fået en rapport fra statens byggeforskningsinstitut, og deri er også et afsnit om ejerlejligheder, som jeg beder regeringen være meget opmærksom på. For det første siger man, at teoretisk kan der udstykes ca. 520.000 ejerlejligheder her i landet, men man regner praktisk med 400.000. Af disse 400.000 regner man med, at de 200.000 skal moderniseres. Det er sådan, at denne modernisering vil tage et stykke tid, og derfor skal man ikke slå sig til ro med nu, at hvis der ikke er så mange anmodninger om udstykninger, er faren ovre. Det er den tværtimod ikke.

Det siges i denne rapport, at for ejere af ejendomme, der ikke opfylder kravene, ligger der en mulighed, hvis kvalitetshævningen eller moderniseringen sker gradvis. I løbet af nogle år foretager man nogle moderniseringer, sådan at lejestigningerne intet år kommer over 100 pct. Hvis lejen f. eks. er 300 kr. pr. måned i udgangssituationen, kan den i løbet af 3 år gradvis hæves til knap 2.400 kr. pr. måned, uden at ejeren påtager sig nogen som helst genhusningsforpligtelser. Det er det, der faktisk er gået i gang nu efter en sådan 3 års plan. Hvad betyder det? Det betyder, at de lejere, der har betalt 300 kr. om måneden, kan komme op på en husleje på 2.400 kr. Så er de forsvundet, og så har man muligheden for at sælge disse lejligheder som ejerlejligheder, på trods af at de, der har boet

[Kaj Hansen]

der, inden en sådan lejlighed bliver solgt, har været med til at betale moderniseringen.

Jeg må lige gøre opmærksom på, som rapporten også siger, at hvis ejendomme udstykes og sælges som ejerlejligheder, bliver det ikke alene rent organisatorisk vanskeligere at gennemføre en saneringsplan, det bliver også dyrere. Dette forhold har også været gældende hidtil for de ejerlejligheder, der blev udstykket efter, at ejerlejlighedsloven fra 1966 har fordyret saneringsplanerne.

Jeg synes altså ikke, at vi har klaret ejerlejlighedsproblematikken på nogen måde med de forslag, der ligger her, det vil jeg gerne slå fast, selv om vi vil medvirke til at gennemføre dem.

Hvis der nu havde været en filosofi bag disse forslag, så havde man sagt: i dag har vi en lov, der siger, at hvis en ejer skal overdrage sin ejendom til andelsboliger, så sker det til en pris, der svarer til vurderingen plus 25 pct. Hvis man vil fremme denne udvikling, skulle man faktisk have lavet en afgift, der betød, at en ejer, der ville udstykke i ejerlejligheder, ikke kunne opnå større fortjeneste end vurderingen plus 25 pct. Hvad havde man så medvirket til? Så havde man medvirket til, at hans lyst til at udstykke i ejerlejligheder ville være meget lille, og at hans lyst til at sælge til lejerne var blevet større. Det havde der været mere fornuft i end i de forslag, der ligger her.

Niels Helveg Petersen (RV):

Under forårets diskussion om stramningen af ejerlejlighedsreglerne fremførte jeg på det radikale venstres vegne ønsket om, at man overvejede at indføre en form for frigørelsesafgift, når ejerlejligheder ligesom blev rykket ud af det huslejes beskyttede område til omsætning i det frie marked. Ved denne overflytning frigøres der betydelige midler undertiden, og det kunne begrunde særlige skatteregler i forbindelse med førstegangssalg.

Det forslag, der nu foreligger, indeholder ikke en sådan frigørelsesafgift, men tanken i det er en tilnærmelse hertil. En særlig afgift på 2,5 pct. af førstegangssalget er netop begrundet i, at der, første gang der sker en omsætning, er særlige fortjenstmuligheder for sælger, som det er rimeligt at inddrage delvis. Vi er klar over, at det er nødvendigt i

udvalget at se på de administrative problemer, der knytter sig til afgrænsning til førstegangssalg, og det må i udvalget selvfølgelig grundigt vurderes.

Den stramning af skattereglerne og afgiftsreglerne for ejerlejligheder, som nu sker, skal ses i sammenhæng med det, der blev gennemført i foråret. Sammenlagt betyder forårets lovgivning og disse skatte- og afgiftsregler en betydelig stramning af vilkårene for udstykning af ejerlejligheder. Værdien af dette er ikke i første række de penge, der kommer ind via afgifterne. Værdien er, at ved denne afgiftspålæggelse ved førstegangssalg eller ved udstykning stilles andelsboligen bedre. Mulighederne for at se udstykning i andelsboliger i den ældre boligmasse vil vokse. Ejerens interesse i udstykning til andelsboliger vil forøges. Disse afgifter påhviler jo ikke andelsboliger.

Jeg vil gerne føje til, at denne interesse for andelsboligtanken skyldes ikke modstand imod ejerlejligheder som begreb, men vi mener, det er vigtigt, at udstykningsreglerne og skattereglerne vedrørende ejerlejligheder er således udformet, at ejerlejlighedsbegrebet ikke kommer i miskredit. Det har der været tendenser til i de senere år. Det er vigtigt at imødegå dette, og det er egentlig hensigten med lovgivningen.

Mølgaard (DR):

Jeg tror, det er væsentligt i sammenhæng med, hvad den sidste ærede ordfører bemærkede allersidst, nemlig miskredit omkring ejerlejlighedsområdet eller ikke-miskredit, at man adskiller to ting, nemlig det at bo i ejerlejligheder og at erhverve sig ejerlejligheder og, modsat dette, systemet, hvorunder udstykning, oprettelse, af ejerlejligheder finder sted. Hvad der kan være kritisabelt politisk set, er det sidste og ikke det førstnævnte.

Vi er ikke synderlig positive over for dette lovforslag, bl. a. fordi det ikke på nogen måde angriber systemet, hvorunder ejerlejligheder opstår, hvorunder spekulationsgevinster af en urimelig størrelse opstår. Vi er ikke positive, snarere tværtimod. Det er kosmetik, det giver lidt penge i statskassen, men også kun lidt. De er pumpet ud fra et område, hvor der er rigeligt og fedt med monopolgevinster, et område, der er fyldt med urimeligheder, udbytning og monopoliseringseffekter,

[Mølgaard]

men smuler er det jo, det, man fra samfundets side hermed tager fra de riges bord.

Vi er lidt i tvivl i retsforbundets gruppe om, hvorvidt det er de mere rige, monopolisterne, ejerlejlighedsudstykkerne, der får lov til at betale lidt af deres enorme samfundsskabte fortjenester, eller det bliver de nye købere, der får lov til at nyde hele fornøjelsen ved at betale afgiften på overdragelse og udstykning med de lovforslag, der er lagt op til. Vi vil se på de dokumentationer, udvalgsarbejdet måtte kunne fremskaffe om, hvorvidt effekten er rettet i den ene eller den anden retning, og det kan vel være, at vurderingerne af disse dokumentationer bliver lidt forskelligartede inden for retsforbundets gruppe.

Det, vi i fællesskab finder omkring dette forslag, er, at det antyder en Robin Hood-politik, der meget let kan vise sig i praksis at være en omvendt Robin Hood-politik.

Vi må forbeholde os vores endelige stillingtagen, indtil nærmere dokumentation er frembragt. Under alle omstændigheder bør man ikke umiddelbart regne med vore stemmer. Hr. Hagen Hagensen kan dog omkring sit ændringsforslag om, at lovforslagene ikke bør træde i kraft umiddelbart, fordi spekulationsmulighederne næppe bliver store nok, være sikker på, at det vil vi stemme imod.

Waldorff (VS):

Når man skærer igennem alle de pæne formuleringer i forslagene om afgifter på udstykning og førstegangssalg af ejerlejligheder, viser det sig, hvad de ting reelt består i, nemlig en udvidelse af den alfonsvirksomhed, som staten driver på ejerlejlighedsområdet.

I lighed med såvel de mindre fine småsvindlere som de egentlige økonomiske bagmænd for prostitutionen, dem, som profiterer af prostitutionen gennem ejendomsbesiddelser og andre ting, i lighed med disse lidt hæderværdige produkter af det kapitalistiske samfund optræder staten som alfons ved at kradse penge ind på den udbytningsvirksomhed og den spekulationsvirksomhed, som finder sted på ejerlejlighedsområdet.

Man har næsten ondt ved igen og igen at trampe rundt i alle de økonomiske, bolig-mæssige og sociale uhyrligheder, som ejerlejlighedsspekulationen er skyld i: at regeringen og socialdemokratiet f. eks. nu frimodigt

fremlægger et overslag, der går på mellem 12.000 og 13.000 udstykninger om året, at man alene på førstegangssalg regner med en indtægt til spekulanterne på 2 mia kr., hvilket er ca. $\frac{1}{3}$ af hele augustforligets buketter, at vi hver eneste dag får eksempler på, hvordan boligmarkedets gribbe – det er ejerlejlighedsspekulanterne – overtræder enhver lovgivning, at beboernes rettigheder tilsidesættes med aktiv bistand fra den såkaldte ordensmagt, at en fornuftig byfornyelse umuliggøres, at fupmoderniseringer også på lovens grund gør, hvad der tidligere var nogenlunde rimelige lejligheder, komplet ubebolige, fordi man skal til at save dobbeltsengen over eller simpelt hen ikke har råd til at bo i de lejligheder.

Nu er vi altså vidner til, at regeringen vil udvide sin profitering på befolkningens ulykker ved at hente 100 mill. kr. hjem på udstykning og salg af ejerlejligheder. Man har forsøgt i forskellige sammenhænge at få dette til at fremstå som et indgreb mod spekulationerne. Det er det ikke. Indgreb f. eks. i form af et stop for udstykning eller blot begrænsninger, som VS opfordrede til i foråret, blev klart afvist. Over for gevinsterne på milliardbeløb kan de nuværende afgifter kun betegnes som enten alfonseri eller, som vi tidligere har kaldt det, aflad for en forbryderisk boligpolitik.

Formanden:

Jeg anmoder om, at man bruger mere parlamentariske udtryk. Ordet alfons så jeg helst ikke benyttet her.

Waldorff (VS):

Det skal jeg lade være med så. VS har helt klart alt for faste politiske, men også moralske, principper til, at vi kan gå med på den slags ting. Da vi sidst havde denne ting oppe at vende i februar, stillede vi forslag om at lægge en afgift på 100.000 kr. på alle udstykninger. Det ville have virket effektivt, men det var selvfølgelig også det, man ikke var interesseret i.

Det forekommer i øvrigt temmelig meningsløst at sige disse ting til et socialdemokrati, som ikke bare accepterer udstykningerne og salget, men som aktivt medvirker til at få det til at fortsætte, uanset hvad menige socialdemokrater mener om det. Det er en

[Waldorff]

temmelig deprimerende forestilling, og vi kan faktisk kun satse på, at befolkningen en dag simpelt hen ikke længere finder sig i det, men i massemålestok overtager boligerne til en pris, som de kan betale. VS opfatter det som sin opgave at arbejde på, at dette sker hurtigst muligt.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg vil gerne takke det meget betydelige flertal, som, ganske vist med forskellig varme og entusiasme, har støttet de to foreliggende lovforslag. Jeg vil alene sige til centrumdemokraterne, at forskellen på, om man havde støttet dette forslag eller ikke støttet dette forslag, formentlig havde været, om man var med i forliget, eller om man ikke var med i forliget. Havde man været med i forliget, hvad man jo var et langt stykke i et langt tidsrum, så havde man sikkert også støttet det forslag, der ligger her. Jeg tror sådan set ikke, at der ligger mere ideologiske synspunkter bag ved, om man støtter eller ikke støtter et sådant forslag, men mere praktiske synspunkter, om man er med eller om man ikke er med i et forlig.

Må jeg derefter sige til en række indlæg, hvor vi havde diskussionen om, hvem der rent faktisk kommer til at bære den pågældende afgift, formentlig særlig 2½ pct.s afgiften, at denne diskussion er vi nødt til at dele over i to dele. Spørgsmålet om, hvem der formelt bærer afgiften, er nok ikke så interessant. Hvis man ønsker en nærmere præcisering af, hvem man ønsker formelt skal bære afgiften, kan det jo indføres i loven; når det ikke er indført i loven, så er det, fordi vi interesserer os lidt mere for realiteterne end for formaliteterne. Det må være rigtigt, som hr. Kaj Hansen også var inde på det, at det til hver en tid må være markedsforholdene, der bestemmer, hvem der reelt kommer til at bære en given afgift. Det er disse realiteter, vi interesserer os for, og ikke så meget formaliteterne, som fru Kirsten Jacobsen alene svingede sig op til at interessere sig for.

Dernæst var det interessant, at fru Kirsten Jacobsen mente, at det havde været mere spiseligt, hvis vi havde haft ét forslag, gående på, at udstykningsafgiften skulle sættes op fra de 1.500 kr. til 8.000 kr., og så havde droppet 2½ pct.s værdiafgiften. Når vi ikke

er gået så vidt, som fru Kirsten Jacobsen havde ønsket det, så er det ud fra det synspunkt, at gevinsten jo sjældent er realiseret, i det øjeblik man får udstykningstilladelsen. Det forekommer mere spiseligt, at man sætter ind med en afgift, i det øjeblik gevinsten realiseres, og det sker som bekendt i forbindelse med førstegangssalget og ikke nødvendigvis i forbindelse med udstykningstilladelsen. Det er en god og saglig begrundelse for, at det er bygget op som en kombination i form af de to lovforslag.

Derefter stillede fru Kirsten Jacobsen, og vist også hr. Ole Olsen, spørgsmålet om, hvorfor det var lettere at administrere denne gang end i forbindelse med augustforligshandlingerne i år. Dertil kan jeg sige, at der jo er foreslået en særlig administration af førstegangsaafgiften på de 2½ pct., idet vi i det forslag, der her ligger, har inddraget kommunerne, hvor det tidligere har været under overvejelse at registrere og kontrollere det via tinglysningskontorerne, hvilket altså var meget vanskeligt, som jeg også fremførte. Nu er der valgt en anden administrationsgang, som vi mener er mere hensigtsmæssig.

Derudover kan jeg spare udvalget for at stille et spørgsmål, og jeg frier mig selv for at give et svar, idet jeg kan sige, at de pågældende attester vil være gratis.

Til hr. Waldorff må jeg sige, at jeg faktisk ikke blev klar over, om hr. Waldorff støttede forslaget, eller om han ikke støttede forslaget, om hr. Waldorff helst så, at forslaget blev vedtaget, eller at forslaget ikke eksisterede eller ikke blev vedtaget. Det var dog sådan set meget rart og vel også et af formålene med en førstebehandling, at det blev tilkendegivet, om man gerne så forslaget vedtaget, eller om man ikke gerne så forslaget vedtaget. Jeg blev faktisk ikke klar over det, men hvis hr. Waldorff er af den opfattelse, at det er hip som hap, om det bliver vedtaget, og om man på denne måde inddrager 100 mill. kr., så er det jo også et standpunkt, uden at det af den grund er et honnet standpunkt.

Må jeg til sidst sige, når hr. Waldorff bliver ved med at tale om milliardgevinster i denne forbindelse, at hr. Waldorff omtalte disse milliardgevinster, som om en beskatning af disse ikke finder sted. Det er igen en urimelig fremstilling af forholdene. Der er da ikke nogen, der mere end vi erkender, at der

[Ministeren for skatter og afgifter]

er problemer i denne sektor, men det nytter ikke, at man ved forvrængninger i beskrivelsen af problemerne i denne sektor ikke giver en præcis og korrekt beskrivelse af forholdene.

Situationen er jo den, at hvis der er tale om spekulationsforretninger, som hr. Waldorff omtaler det, så er de pågældende spekulanter underkastet ganske almindelig indkomstbeskatning. Hvis der ikke er tale om spekulationsforretninger, så er de underkastet reglerne om særlig indkomstskat.

Derfor er det urimeligt at fremstille det, som om man kan tage milliardgevinster hjem uden nogen form for beskatning. Der er ganske de samme beskatningsregler for den form for forretninger og den form for realisering af gevinster, som i øvrigt gælder i dette samfund. Så kan man sige, at de skatter er for små, eller at de er utilstrækkelige, og det er da en form for argumentation, som er rimelig, men det er ikke rimeligt bare at fremstille det, som om der ligger en række milliardgevinster, som ikke underkastes nogen form for beskatning.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg har kun et enkelt spørgsmål, som jeg ikke fik med i første omgang, og det er vedrørende ikrafttrædelsestidspunktet. Hvis man forestiller sig, at man ikke får ændret datoen den 15. november for så vidt gælder udstykningsafgiften, så er der nok en ting, som vi kommer til at tage i betragtning, og specielt nu; vi har diskuteret den mange gange før.

Det er det monopol, som stads-konduktørerne og stadslandinspektørerne har i Københavnsområdet. Det vil give en urimelig forskelsbehandling ude over hele landet mellem de mennesker, der får pålagt den nye afgift, og dem, der kan nøjes med den gamle afgift. Det normale er, at en landinspektørvirksomhed er i stand til at gennemføre en normal udstykningsprocedure på et sted imellem 1½ og 3 måneder. I Københavnsområdet skal stads-konduktøren og stadslandinspektøren for at foretage den samme udstykningsprocedure anvende imellem 12 og 18 måneder. Det vil med andre ord sige, at folk, der for måske et år siden har sat en udstykningsprocedure i gang i København – den er ikke færdig endnu – bliver ramt af den nye afgift. Men en grundejer, som oppe i Ålborg har

lavet det samme for et år siden, er for lang tid siden færdig med sin udstykning og kan altså nøjes med den gamle udstykningsafgift.

Jeg ved, at ministeren tidligere til udvalget har sagt, at man var villig til at se på, hvad man kunne gøre ved det, men man skal altså være klar over, at hver eneste gang man kommer med et forslag som dette, hvor man har en sådan dato, så bliver problemet meget mere presserende. Jeg håber, at vi nu kan komme frem til, at det også bliver løst.

Med hensyn til administrationen kunne skatte- og afgiftsministeriets folk, hvis de ellers havde været villige og fået en venlig henstilling fra ministeren, nok også have opfundet, at kommunerne kunne klare den ordning i august. Det er nok ikke noget helt nyt, der er kommet ned fra himlen siden august.

Bodil Liventhal (CD):

Centrum-demokraterne mener, at netop parcelhusejere og ejere af lejligheder er den gruppe i samfundet, der pålægges urimelige udgifter, fordi denne gruppe så afgjort består af få velhavende og for flertallets vedkommende af få mennesker med gennemsnitsindtægter eller hørende til pensionisterne.

Ole Olsen (SF):

Fru Kirsten Jacobsen sagde i første omgang, at hun havde foretrukket, at afgiften fuldt ud blev lagt på udstykningen og ikke på førstegangssalget. Jeg forstår godt fru Kirsten Jacobsen, for der ligger som sagt store mængder af udlejningsejendomme, som er udstykket til ejerlejligheder, og dem får man selvfølgelig ikke beskattet, hvis man vælger at lægge det hele på udstykningen. Jeg forstår godt, hvilke interesser fru Kirsten Jacobsen varetager, og jeg synes også, at fru Kirsten Jacobsen varetager dem godt.

Jeg forstod måske i ringere grad hr. Waldorff, da han var heroppe og snakkede om nogle uærbare handlinger – nu skal jeg undlade at bruge udtrykkene. VS var jo fremme tidligere med et forslag om at belægge disse uærbare handlinger med en afgift på 100.000 kr. Det skulle altså være på udstykningen, hvilket ikke er særlig effektivt, for de fleste ejendomme er udstykket.

Nu ligger det sådan, at VS' forslag jo ikke ville forhindre salgene. Fortjenesterne er for store til det, og det tror jeg også godt VS

[Ole Olsen]

ved. Det ville på samme måde som det nuværende forslag betyde, at statskassen blev det rigere. Jeg ved ikke, om man skal forstå det sådan, at hvis staten foretager denne uærbare handling, så er den ikke så uærbare, bare den giver mange penge, men hvis den giver få penge, så er den uærbare. Er det det, der ligger bag ved hr. Waldorffs synspunkter?

Ellers synes jeg, at VS passende, hvis man synes, det var for lidt, man fik ind, kunne stille ændringsforslag med hensyn til procentsatsen. Det kunne være 15 pct. eller 20 pct. eller 30 pct., eller hvad ved jeg, i stedet for 2½ pct. Det var, synes jeg nok, en rimeligere måde at gribe tingene an på.

Det kan selvfølgelig også være, at VS har nogle meget specielle synspunkter om overvæltning, så at man tror, at det bliver køberne, der kommer til at betale det. Hvis det er det, så forstår jeg selvfølgelig godt, at VS ikke rigtig tør gå ind for lovforslaget.

Jeg vil gerne have afklaret dette spørgsmål, for VS plejer jo at være gode til at give os andre besked om, hvordan vi opfører os. Det skal vi nok også få at vide efter denne omgang af VS, så det er måske meget rart at få det trukket frem.

CDs ordfører tog i denne omgang frem, at det var synd for parcelhusejerne og synd for ejerne af ejerlejligheder. Så synes jeg ikke rigtig, at CD har fattet, at det, vi andre vil, ikke er at forfølge folk i ejerlejligheder, når de først bor i dem. Lovforslagene her er ikke rettet imod beboere af ejerlejligheder, de er rettet mod de store fortjenester, som opstår, når man skifter fra udlejningsejendom til ejerlejligheder. Det kan altså, må jeg sige til CD, på ingen måde opfattes som værende vendt hverken imod parcelhusejere eller imod ejere af ejerlejligheder.

Waldorff (VS):

Jeg vil først sige til skatteministeren, at jeg faktisk overhovedet ikke har udtalt mig om, hvorvidt disse ting bliver beskattet eller ej. Jeg vil ikke afvise, at der sker en beskatning af de gevinster, man henter hjem på udstykning og salg af ejerlejligheder, men selv når der sker en beskatning, er der tale om gevinster i milliardstørrelsen. Det mener jeg kan læses ud af forskellige tal, vi har fået fra skatteministeren selv.

Når der spørges om VS' holdning, så har det noget at gøre med forholdet imellem en sådan afladsafgift, som man lægger på en forbrøderisk boligpolitik, for i forhold til, hvad der faktisk hentes hjem på ejerlejlighedssalg, er denne afgift stort set ligeegyldig. Derfor må en stillingtagen til afgiften på 100 mill. kr. ligesom handle om, mener vi, om det er godt, at staten får skaffet 100 mill. kr. Disse ting optræder i forbindelse med et augustforlig, som vi meget skarpt har taget afstand fra, og vi føler os på ingen måde forpligtet til at hjælpe den socialdemokratiske regering med at skaffe indtægter igennem forskellige afgifter.

Jeg nævnte faktisk vores forslag her om at belægge enhver udstykning med en afgift på 100.000 kr. Det var ikke af provenumæssige grunde – det er til hr. Ole Olsen – det var for at standse udstykningen i ejerlejligheder. Den ville naturligvis standse øjeblikkelig, hvis man pålagde en afgift på 100.000 kr. Men der skal ikke være nogen smalle steder, vi kan da trække det op af mølposen igen, og så kan vi da også lave ét til, der går på en yderligere afgift på 100.000 kr., som man lægger på førstegangssalg, og så er man også færdig med den forretning. Det, der er det principielle i det, er, om man vil holde fast i, at udstykningen af ejerlejligheder skal standse øjeblikkelig.

Det er altså i den sammenhæng, man ligesom skal vurdere VS' stilling. Vi ønsker simpelt hen at gå principielt imod dette, og vi ønsker ikke at være med til at legitimere en forbrøderisk lovgivning . . . .

Formanden:

»Forbrøderisk« er heller ikke et parlamentarisk udtryk.

Waldorff (VS):

. . . . undskyld, en asocial lovgivning, som socialdemokratiet har gennemført i samarbejde med de borgerlige partier.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg skal indskrænke mig til tre sæt svar.

Først til fru Kirsten Jacobsen, der rejste spørgsmålet om ikrafttrædelsestidspunktet. Der ved jeg meget vel, at vi ved andre lejligheder har ændret ikrafttrædelsestidspunktet

[Ministeren for skatter og afgifter]

under udvalgsbehandlingen af et givet afgiftsforslag. Men når vi denne gang mener, at det vil være helt urimeligt og uheldigt, så skyldes det jo, at det desværre – og jeg vil godt understrege ordet desværre – ikke er et afgiftsforslag, der kommer som et lyn fra en klar himmel. Tværtimod – og det tror jeg også godt fru Kirsten Jacobsen vil erkende – har man ved omtale af forslaget haft en række uger til at indstille sig på det resultat, der nu foreligger. Derved adskiller situationen sig væsentligt fra tilsvarende tidligere situationer.

Jeg kender meget vel situationen i København og på Frederiksberg, også fra henvendelser fra Dansk Ejendomsrådgiverforening, men jeg må igen holde for, at det ikke ændrer den principielle stilling til datoen, særlig fordi man altså har haft kendskab til dette forslag i væsentlig længere tid, end det normalt er tilfældet med afgiftsforslag.

Derefter vil jeg sige til fru Bodil Liventhal, at hvis begrundelsen for at gå imod forslaget er den, fru Bodil Liventhal nævnte, så er jeg sikker på, at CD vil støtte forslaget, for dette forslag har ikke spor med bestående ejere, hverken i parcelhuse eller i ejerlejligheder, at gøre. Som hr. Ole Olsen meget rigtigt sagde, retter det sig mod selve udstykningen af en udlejningsejendom i ejerlejligheder. Det vil altså sige, at CD vel ikke udstrækker sin betydelige beskyttelse af de særinteresser, man hidtil har beskyttet, til udstykkere af ejerlejligheder, hvor der ofte opstår en meget betydelig gevinst. Da det altså ikke drejer sig om nuværende ejere, hverken af den ene eller af den anden kategori, så er jeg sikker på, at CD må støtte forslaget, hvis ikke der er andre begrundelser.

Over for hr. Waldorff skal jeg bare konstatere, at man altså principielt går imod det pågældende forslag. Man havde foretrukket en situation, hvor forslaget ikke var blevet fremsat, og man havde foretrukket en situation, hvor man ikke på det område inddrager 100 mill. kr. Det er tankevækkende, og det vil, også i forbindelse med fremtidige udgifter, næppe blive det sidste ord om denne sag.

(Kort bemærkning).

Ole Olsen (SF):

Nu fik jeg klarlagt af hr. Waldorff, at det altså ikke var et overvæltningssynspunkt, det

var et moralsk synspunkt. Hvis moralske synspunkter skal gøres gældende over for denne 2½ pct.s afgift, må de vel også gøres gældende over for kapitalvindingskat og almindelig indkomstskat. Jeg forstår på hr. Waldorff, at når det er sådan nogle uærbare penge, så befinder de sig bedre i spekulanternes eller udstykkernes lommer, end de befinder sig i det offentlige lomme. Jeg tager standpunktet til efterretning, jeg skal ikke glemme det. Det er meget rart med hensyn til fremtiden at få det fastslået fuldstændig klart.

Kaj Hansen (DKP):

Hr. Waldorff ved, at vi er absolutte modstandere af udstykning af ejerlejligheder, det var en af de første sager, vi rejste i dette folketing. Der er ingen, ikke engang forslagsstillerne, der har påstået, at dette skulle lægge nogen som helst bremse på udstykningen af ejerlejligheder. Det er en helt anden sag, det drejer sig om. Hr. Wilhjelm og jeg rejser land og rige rundt og fortæller, at der er en fortjeneste ved salg af en ejerlejlighed på 130.000 kr. eller mere i dag. Jeg har forstået på hr. Waldorff, at denne fortjeneste er helleg, den må ikke røres.

(Kort bemærkning).

Waldorff (VS):

Jeg skal love for, at skatteministeren har fået sig en god opbakning her. Skatteministeren glemte lige præcis én ting, da han karakteriserede VS' holdning, nemlig at VS helst havde set, at der faktisk ikke foregik en udstykning i ejerlejligheder. Jeg tror ikke, det var helt tilfældigt, at skatteministeren lige præcis ikke fik den del af det med, for det er selvfølgelig det, det drejer sig om, nemlig hvorvidt man faktisk ønsker at bekæmpe ejerlejlighedsudstyknings effektivt, eller om man ikke gør det. Vi noterer, at socialdemokratiet ikke gør det, og vi skal ikke hjælpe til med at tilsløre det forhold ved at lade, som om man griber ind over for nogle kapitalgevinster, hvor det overhovedet ingen virkning har.

Diskussionen om, hvor afgifterne bliver væltet hen, om det bliver på sælger eller køber, er faktisk ikke af voldsom stor interesse. Jeg tror selv, at det hovedsagelig vil være sælgerne, der kommer til at bære afgifterne.

[Waldorff]

Man kunne sige, at selv ud fra en opfattelse af, at man måtte beskytte køberne, så er det heller ikke særlig interessant, hvis en del af afgifterne bliver væltet over på køberne, i og med at ejerlejligheder også er en ejerboligform, som er kraftigt subsidieret, understøttet, af den eksisterende skattelovgivning, som vi i øvrigt også vender os imod. Selve denne diskussion er altså ikke særlig afgørende, men det er meget afgørende, at man fastholder en principiel afstandtagen fra de spekulationsgevinster, som en socialdemokratisk boligpolitik sikrer.

Hagen Hagensen (KF):

På ingen måde skal jeg blande mig ind i de drøftelser, der foregår mellem VS og andre længere til venstre, end jeg hører til i denne sal, men blot sige, at jeg egentlig synes, at VS' ordførers ord skal have lov til at stå, som de er sagt, så har vi alle forstået, hvad det egentlig er, de vil.

Dernæst – og det er det, der kalder mig frem – vil jeg gerne slå fast som en helt klar ting for os, og det gør jeg i anledning af de bemærkninger, som CDs ordfører gjorde før, at vi ønsker, at så mange som muligt har deres egen bolig, vi ser det gerne. Men dermed være ikke sagt, at man ikke kan medvirke til det, der sker her. Det er netop – og det sagde hr. Ole Olsen så klart før – ikke dem, der sidder i eget hus, det er ikke dem, der bor i egen bolig, man ønsker på nogen måde at belaste med noget mere. Det er blot det, at man, når der udstykses, og ved førstegangs-overdragelserne, lægger en særlig afgift derpå.

Vi er ikke glade for at gøre det, men på den anden side er vi gået ind i det forlig, hvor der skal skaffes penge her til landet, og så gør vi det. Derfor skal CDs ord ikke stå, som om de var dem, der ville gøre det hele, for det, der er sagt heroppe i dag, har aldeles intet at gøre med de to forslag, vi har til behandling. Det er udtryk for almindelige synspunkter, som CD naturligvis har lov til at have, vi har også vore, men hvorfor blande dem ind her, vi skal jo ikke have hele aftenen til at gå med det.

Så er der én ting mere. Jeg er ked af, at ministeren så principielt har erklæret at stå fast på spørgsmålet om ikrafttrædelsen, eller rettere sagt den dag, fra hvilken loven skal virke. Jeg vil prøve på at overtale ministeren

og andre til at følge den gode gamle skik, vi har her, så det alligevel først bliver senere. Jeg deler i øvrigt ministerens beklagelser over, at der har været ting fremme i pressen om de drøftelser, der har fundet sted, på et tidspunkt, hvor det var helt urimeligt at de stod i pressen. Det kan vi ikke gøre for, men det skal nu heller ikke komme god lovgivningsskik til skade.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Det politisk-økonomiske udv. (16/11 77):

Udtræder: Ib Christensen

Nyt medlem: Hjortlund Christensen

Udtræder: Ove Jensen

Nyt medlem: Blæsbjerg

Udtræder: Kirsten Jacobsen

Ny stedf.: Svend Andersen (Rosk. a.)

Udtræder: Halvgaard

Ny stedf.: Kjærulff-Schmidt

Retsudvalget (16/11 77):

Udtræder: Dohrmann

Nyt medlem: Blæsbjerg

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 17. november, kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.52